

uznal, o čemž nabídla důkaz prohlášením z 23. září 1931. Tím změnila právní důvod uvedený v žalobě a tedy i žalobu podle § 235 c. ř. s. Žalovaný nevznesl proti tomu námitky a pustil se do jednání o změněné žalobě, uváděje výslovně, že při konečném súčtování z 23. září 1931 uznal proti žalobkyni jen částku 4.323 Kč 30 h, kterou se zavázal uhradit a kterou také vyrovnal. Bylo proto podle druhého odstavce § 235 c. ř. s. míti za to, že svolil ke změně žaloby. Nešlo tedy již o pohledávku ze služebního poměru, nýbrž o pohledávku, jejíž právním titulem byla dohoda učiněná po skončení tohoto poměru. Spory této právní povahy patří však před řádné soudy. Námitku přednesenou v řízení před prvním soudem, že nedošlo k výslovné písemné úmluvě o prorogaci, poněvadž listina jest podepsána jen žalovanými, neuplatňují stěžovatelé již v dovolacím rekursu, nýbrž uvádějí, že v oné listině byla dohodou stran umluvena příslušnost okresního soudu v T. bez ohledu na výši předmětu sporu.

Čís. 12703.

Věřitel, jenž má zástavní právo k movité věci, musí uplatnit svou pohledávku žalobou, by tím získal exekuční titul, umožňující mu vedení exekuce podle předpisů o vymáhání pohledávek.

Zástavní žaloba jest však zbytečná, má-li žalobce již v rukou exekuční titul (podle § 1 čís. 17 ex. ř.), jenž mu umožňuje, by na jeho základě podle předpisů exekučního řádu docílil zpeněžení věci dané mu do zástavy.

Nabytím soudcovského zástavního práva nepozbývá věřitel výhod, jež mu poskytuje smluvní zástavní právo.

Zbytečnost žaloby není sice důvodem k jejímu odmítnutí, žalobě však nelze vyhověti, byla-li námitka žalovaného, že žaloba jest zbytečnou, uznána za opodstatněnou.

(Rozh. ze dne 17. června 1933, Rv I 1989/31.)

Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalovaném, by žalovaný byl uznán povinným strpěti, by na osobní automobil značky »Tatra« č. N XX 580 vedl žalobce exekuci pro svou vykonatelnou pohledávku 3.900 Kč s 6%ními úroky ode dne 1. listopadu 1930, od kteréžto povinnosti se může žalovaný osvoboditi zaplacením této pohledávky, — namítl žalovaný, že je v tomto případě pořad práva nepřípustným, ježto žalobce má pro svou pohledávku již exekuční titul v notářském spisu. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Důvody: Z notářského spisu má soud za zjištěno, že si žalovaný vypůjčil od žalobce celkem 3.900 Kč a že za tuto pohledávku dal mu do zástavy automobil zn. »Tatra« N XX 580. Současně v odst. III. prvního článku dal žalovaný souhlas, by žalobce mohl přímo na základě tohoto notářského spisu vésti exekuci. Toto zjištění dostačuje podle názoru soudu k rozhodnutí sporné věci. Žaloba o realizaci zástavy má totiž jen tenkrát smysl, když žalobce nemá pro svou pohledávku exekuční titul,

neboť realizace zástavního práva provádí se soudní exekucí (§ 461 obč. zák.). V souzeném případě však žalobce má již exekuční titul ve vykonatelném notářském spisu (§ 1 čís. 17 ex. ř.) a může proto přímo vésti exekuci na zástavu a tím si z ní zjednatí uspokojení. Žalovaný se ovšem mylí potud, že soudí, že jde o nepřípustnost pořadu práva. O tu zde nejde, neboť námitka rei transactae není námitkou procesní, nýbrž námitkou materiální, o níž jest rozhodnouti rozsudkem. Zjistí-li soud její oprávnění — jak je tomu v souzeném případě — musí žalobu rozsudkem zamítnouti. Připustiti, by žalovaný na touž věc byl dvakrát zavázán, jednou notářským, vykonatelným spisem, po druhé soudním rozsudkem, není možno s ohledem na zásadu soudního řádu, aby nebyly vedeny spory jen akademické ceny. Takové spory jest již pro nedostatek zájmu na příznivém vyřízení věci přímo negativně vyříditi. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Ze žaloby je patrné, že jde o žalobu zástavní, která má za účel, aby žalobce dosáhl uspokojení své tvrzené pohledávky 3.900 Kč s přísl. z prodeje auta žalovaného značky »Tatra« N XX 580, daného žalobci do zástavy. Jde tu o týž účel, kterého lze dosáhnout na základě vykonatelného notářského spisu, který je exekučním titulem podle § 1 čís. 17 ex. ř. Žalobce totiž na základě notářského spisu může dosáhnouti prodeje auta do zástavy mu daného, tedy téhož cíle, jehož se domáhá žalobou, o níž tu jde. Ostatně podle ustanovení § 461 obč. zák. a § 249 ex. ř. jest realizace zástavy k movitým věcem zásadně možná jen zabavením a prodejem těchto věcí. Exekuční prodej bez předcházejícího zabavení movitých věcí není možný vůbec a to ani ne na základě notářského spisu. Ustanovení čl. 310, pokud se týče 311 obch. zák. dotyčně výsadních práv, příslušejících Úvěrním ústavům, se žalobce dovolávati nemůže, jelikož tato s jeho smluvním zástavním právem nemají nic společného. Nepochybil tudíž prvý soud, zamítnuv žalobu jako zbytečnou. Pokud se žalobce snaží poukázati na různé možnosti, které by mu mohly dosažení uspokojení ze zástavy znemožniti, kdyby se jen na základě notářského spisu svého práva domáhal, činí tak bez úspěchu. Poukazuje-li na ustanovení § 251 ex. ř., přehlíží, že není rozdílu s hlediska tohoto ustanovení mezi smluvním právem zástavním a zástavním právem exekučním, neboť, mohl-li by se žalovaný domáhati vyloučení auta z exekuce při soudcovském právu zástavním, mohl by tak učiniti i při zástavním právu smluvním. Námitka, že by vedením exekuce na automobil podle notářského spisu přišel o pořadí, je lichá. Vždyť v tom případě by šlo jen o přeměnu práva zástavního ze smlouvy v zástavní právo exekuční, při němž otázka přednosti zůstává nedotčena, takže by měl týž pořad, který právě získal již zřízením zástavy smluvní. V případě pak, kdyby již exekuce na automobil byla zavedena jiným věřitelem, poukazuje se na § 258 ex. ř., podle něhož by žalobce teprve mohl své lepší pořadí uplatniti žalobou proti tomuto věřiteli, kdežto proti dlužníku (žalovanému) jen tehdy, kdyby předběžnému pořadí žalobcovu odporoval. O takový případ však tu nejde, ježto nebylo ani tvrzeno, že by již na auto žalovaného žalobci notářským spisem do zástavy dané exekuce jiným věřitelem byla zavedena. Rovněž poukaz odvola-

telův na to, že by zástavního práva soudně získaného uvalením konkursu (vyrovnání) na jmění dlužníka v době kratší šedesáti dnů od získání tohoto práva zástavního pozbyl, jest právně bezvýznamný. Vždyť v tom směru není rozdílu mezi exekučním právem zástavním a zástavním právem smluvním, obě práva zástavní jsou si na roveň postavena a rozhoduje jen den nabytí práva zástavního o tom, zůstane-li toto právo konkursem (vyrovnáním) nedotčeno. V souzeném případě se ani netvrdí, že žalovaný je již v konkursu (vyrovnání), takže smluvní zástavní právo notářským spisem nabyté, nemohlo by býti již konkursem (vyrovnáním) dotčeno vůbec.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, opřené o dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., není oprávněno. Podle § 461 obč. zák. jest zástavní věřitel oprávněn na soudu žádati o dražbu zástavy, při čemž soud má postupovati podle předpisů soudního řádu. Vzhledem k předpisům § 1 min. nař. ze dne 19. září 1860 čís. 272 ř. zák., podle něhož hypotekární věřitel může svou pohledávku soudně uplatňovati jen žalobou, a §§ 1—3, 79 ex. ř., podle nichž lze povolití exekuci jen na základě exekučního titulu, musí i věřitel, který má zástavní právo k movité věci, uplatňovati svou pohledávku žalobou, by tím získal exekuční titul, umožňující mu vedení exekuce podle předpisů o vymáhání peněžitých pohledávek. Právním doličujícím nižší soudy, že v souzeném případě jest zástavní žaloba zbytečná, ježto žalobce má již v rukou exekuční titul podle § 1 čís. 17 ex. ř., který mu umožňuje, by na jeho základě podle předpisů exekučního řádu (§§ 249 a násl.) docílil zpeněžení věci mu do zástavy dané. Námitky žalobcovy, že by nabytím soudcovského práva zástavního pozbyl výhod, které mu poskytuje smluvní zástavní právo, vyvrátil již případně odvolací soud, na jehož správné, věci i zákonu odpovídající důvody se dovolatel poukazuje a k nimž se dodává, že nabytím soudcovského zástavního práva nezaniká již nabyté smluvní zástavní právo, jež zůstává nedotčeno i prohlášením konkursu (§§ 11, 48, 49 konk. řádu). Straně není sice zabráněno, by po případě podala i žalobu zbytečnou a není to důvodem, aby taková žaloba byla odmítnuta. Žalovaný může však tuto zbytečnost uplatňovati meritální námitkou ve sporu a nelze žalobě vyhověti, když tato námitka byla uznána za opodstatněnou, a tím bylo prokázáno, že žalobce nepotřebuje právní ochrany, ježto jeho žalobní nárok jest proti osobě k plnění povinné již jinak zajištěn způsobem umožňujícím vynucení skutečného uspokojení tohoto nároku.

Čís. 12704.

Povinnost nemanželského otce zaopatřiti nemanželské dítě znamená, že nemanželské dítě má býti vedeno na onu cestu, na které by pak bylo s to vydělávati si svůj chléb, má mu býti umožněno, by bylo s to, samo se živiti. Dítě může žádati vyplacení určité částky k cíli svého »zaopa-